

проект на Наредба за условията и реда за разработване и планиране на курсове, кандидатстване и обучение на военнослужещи и цивилни служители от МО, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и БА в курсове

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 20.01.2023 г. - 19.02.2023 г. Неактивна

Номер на консултация: #7332-K

Област на политика: Архив - Външна политика, сигурност и отбрана

Тип консултация: Акт на министър

Вносител: Министерство на отбраната

Тип носител: Национално

С Наредбата за условията и реда за разработване и планиране на курсове, кандидатстване и обучение на военнослужещите и цивилните служители от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия в курсове провеждани във военните академии, висшите военни училища, професионалните сержантски (старшински) колежи и в чуждестранни образователни институции се уреждат условията и реда за разработване, планиране, провеждане и отчитане на курсове за придобиване, повишаване на квалификацията и преквалификацията и за кандидатстване и обучение на военнослужещите и цивилните служители от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия.

Целта на представения проект е създаване на правна рамка по отношение на прилагането на разпоредбата на чл. 117, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (ППЗОВСРБ) и привеждане на нормативната уредба, касаеща придобиването и повишаването на квалификацията на военнослужещите и цивилните служители в съответствие с приетите с ПМС № 381 от 2022 г. изменения в ППЗОВСРБ.

За постигане на определените в Програмата за развитие на отбранителните способности на въоръжените сили на Република България до 2032 г. параметри, в направление „Хората в отбраната“ и заложените цели в Плана за развитие на въоръжените сили на Република България до 2026 г., приет с ПМС № 183 от 2021 г., в направление „Образование, наука и обучение“, в проекта на наредба е създаден раздел регламентиращ интегрирането на допълнителна професионална подготовка в учебните планове на специалностите „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“ и „Организация и управление на военни формирования на оперативно ниво“ от професионално направление „Военно дело“.

Създаден е ред за кандидатстване, подбор и обучение на военнослужещите и цивилните служители в курсове провеждани във военните академии, висшите военни училища и професионалните сержантски (старшински) колежи и в чуждестранни образователни институции.

Регламентиран е редът за организиране на процеса по повишаване на квалификацията на военнослужещите и цивилните служители, определени да заемат или заемат длъжности в задгранични представителства, в международни организации или в други международни инициативи на територията на страната и извън нея.

Определени са условията и реда за кандидатстване на офицерските кандидати и сержантите (старшините) в курс за придобиване на професионална квалификация по „Военно дело“.

С оглед извършване на отчет на придобиването и повишаването на квалификацията и преквалификацията е прецизиран процеса по въвеждане на актовете за зачисляване на военнослужещите и цивилните служители в курсове за придобиване и повишаване на квалификацията и преквалификацията в „Автоматизираната система за управление на човешките ресурси“.

Планирането и финансирането на разходите за придобиване и повишаване на квалификацията и преквалификацията на военнослужещите и цивилните служители от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия са посочени в отделен раздел.

С представеният Ви проект на наредба се отменя Наредба № Н-19 от 2010 г. за условията и реда за разработването и планирането на курсове за придобиване, повишаване на квалификацията и преквалификацията, за кандидатстването на военнослужещите и цивилните служители от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия за обучение в тях, както и за обучението на резервистите в курсове за придобиване, повишаване на квалификацията и преквалификацията (обн., ДВ, бр. 53 от 2010 г.; изм. и доп., бр. 102 от 2011 г., бр. 4 от 2013 г.; доп., бр. 25 от 2018 г., доп., бр. 12 от 2020 г.).

Проектът на наредба осигурява изпълнение на чл. 117, ал. 1 и ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, съгласно който военнослужещите могат да се обучават в курсове за придобиване,

повишаване на квалификацията и за преквалификация. Зачисляването на военнослужещите в курсовете се извършва със заповед на министъра на отбраната или на оправомощено от него длъжностно лице. Условието и редът за разработване и планиране на курсовете, както и за кандидатстване за обучение в тях се определят с акт на министъра на отбраната.

С проекта на Наредба не се предвижда въвеждане на актове на Европейския съюз, поради което не е изготвена справка за съответствието с правото на Европейския съюз.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на отбраната

Адрес: София, София 1000, ул.Дякон Игнатий 3

Електронна поща: cao@mod.bg

Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

Полезни връзки

Официална интернет страница на Министерството на отбраната - <https://www.mod.bg/>

Документи

Пакет основни документи:

[мотиви към проект на Наредба за курсовете - вер. 1.0 | 20.01.2023](#)

[проект на Наредба за курсовете - вер. 1.0 | 20.01.2023](#)

[Справка за отразяване на предложенията и становищата - вер. 1.0 | 23.02.2023](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

[Коментари \(pdf\)](#)

[Коментари \(csv\)](#)

Автор: Спаска Белъова (18.02.2023 13:31)

Прецезиране на чл. 47

Коментар 1: Раздел VII - Чл. 47.т. 1. Да се добави изразът „магистър“.

Мотиви - така се обезсмисля обучението за образователна квалификационна степен „магистър“ във Военна академия „Г. С. Раковски“ и висшите военни училища. Основно тя се изучава от военнослужещи, сержанти или войници, с намерението си да продължат професионалната кариера във въоръжените сили и придобият правото да се обучават във висшите военни училища по сходни специализации.

Коментар 2: Раздел VII - Чл. 47, т. 3: Да се добави изразът „учебни центрове във видовете ВС“.

Мотиви - условието да са придобили четвърта степен на професионална квалификация в професионален сержантски (старшински) колеж или приравнено обучение в чужбина, се изисква средно образование. Да се прецизира текста, при което, да се даде възможност на военнослужещите, да се запознаят и да вземат правилните решения за бъдещето си по процеса на повишаването на квалификацията си. Да им се даде възможност относно чл.47, т.1, т.3, да влиза в сила от учебната 2025/2026 г. Също така командирите и военнослужещите да имат възможност за реакция.

От сегашната практика на командирите и съществуващата възможност за придобиване на сержантско звание в учебните центрове към видовете въоръжени сили, даваше възможност на войнишкия състав да придобият сержантско звание. Така и командирите решаваха по-бързо недостига на сержантски кадри и това е дадена правна възможност от МО да се осъществява по този начин. Постановката на чл. 116б от ЗОВС, визира, че допускането на сержантския състав до кандидатстване във ВВУ е възможно единствено и само когато са придобили четвърта степен на професионална квалификация, която се получава само в професионалните колежи към ВВУ. Изменението в закона в последния момент и последващото изменение в наредбата води до объркване в личния състав и дообъркване на постоянно изменящите условия и никаква устойчивост в нормативната уредба. Също води до демотивация в сержантския състав и до това, придобилите квалификация четвърта степен на професионална квалификация са по умни от завършилите висше войници и

сержанти, та това е дискриминация.

Изпращането в ПСК на военнослужещи е по удостояване от командирите, същото важи и към центровете за подготовка към видове въоръжени сили. Не е предвидена конкурентна среда, т.е. изпити. Кандидатстването във ВВУ е чрез полагаането на изпит, нека се разясни тази хипотеза - защо в ПСК се изпращат военнослужещи по удостояване, а не чрез изпит?

Нека да се даде възможност на сержантите завършили учебните центрове към видовете въоръжени сили, и придобили звание „сержант“ да завършат своето образование в ПСК, по условията и реда за кандидатстване в ПСК, но само втори модул - специализирана подготовка и се зачете, получената начална подготовка в учебните центрове. Също така и да се даде възможност за увеличаване на годините за кандидатстване в ПСК, като се увеличат на 45 г.

Автор: Мариела Димчева (16.02.2023 12:37)

Прецизиране на текст в чл. 47, т. 6

В чл. 47, т. 6 думата "препоръки" да бъде заменена с "окончателна оценка" с цел да приведе разпоредбата в съответствие с приетите в Наредба Н-28/5.11.2010 г. за критериите, условията и реда за атестиране на военнослужещите от МО, СППМО и БА разпоредби.

"Чл. 47., т. 6. притежават окончателна оценка за присвояване на военно звание от друга категория и за обучение във висше военно училище за придобиване на професионална квалификация по военно дело или "бакалавър" по военно дело от последната атестация;"

Автор: Мариела Димчева (13.02.2023 14:04)

Прецизиране и синхронизиране с нормативната уредба

1. Чл. 68 да се промени така:

"Чл. 68. Актовете за зачисляване на военнослужещи и/или цивилни служители, заемащи длъжности в и извън територията на страната, в курсове за придобиване и повишаване на квалификацията и преквалификацията в образователни институции на територията на страната и извън нея се въвеждат в „Автоматизираната система за управление на човешките ресурси“ от структурите по управление на човешките ресурси (по личния състав), към които се водят на отчет и доволствие, съгласно разпоредбите на акта на министъра на отбраната по чл. 328а, ал. 2 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България."

Мотиви:Текстът се прецизира и се синхронизира с нормативната уредба.

За всяко военно формирование (структура) въвеждането на данни в „АСУ на ЧР“ се извършва от точно определени от командира/началника лица, съгласно

разпоредбите на чл. 39, т. 4 и т.11 на Инструкция № И-1 от 8.06.2022 г. за условията и реда за организиране, поддържане и достъп до електронния регистър на военнослужещите и цивилните служители – "Автоматизирана система за управление на човешките ресурси". За информационната система е без значение къде изпълняват службата си военнослужещите и/или цивилните служители и къде е проведено обучението, за „АСУ на ЧР“ те са в правомощията на структурата, в която се водят на отчет и доволствие.

2. Чл. 69 да се промени така:

"Чл. 69 До 14 дни след приключване на курс за придобиване и повишаване на квалификацията и преквалификацията в образователни институции на територията на страната и извън нея, военнослужещият/цивилният служител предоставя копие на удостоверението за завършено обучение в структурата по управление на човешките ресурси (по личния състав), към което се води на отчет и доволствие за прилагане в служебното дело – за военнослужещите, и в трудовите или служебни досиета – за цивилните служители и за въвеждане на данните в „Автоматизираната система за управление на човешките ресурси”."

Мотиви: Съгласно разпоредбите на чл. 155, ал. 1 и чл. 159, ал. 3 от ППЗОВСРБ военнослужещите/ц. сл. трябва да представят копия на свидетелства и удостоверения за участие в квалификационни курсове у нас и в чужбина в структурата по управление на човешките ресурси (по личния състав) в 14-дневен срок от издаването им. Същите се прилагат в служебните дела и АСК (Азбучните служебни карти) от определените за това длъжностни лица от структурите по структурата по управление на човешките ресурси (по личния състав) след въвеждане на данните в „АСУ на ЧР“.

3. Чл. 70 да се заличи.

Мотиви: Не дава информация, различна от регламентираната в ППЗОВСРБ.

В Раздел XIV „Ред за съхраняване и ползване на служебните дела и азбучните служебни карти на военнослужещите“ от ППЗОВСРБ е регламентирано кой, кога и как съхранява, актуализира служебните дела и АСК, както на хартиен носител, така и в „АСУ на ЧР“.

4. В Наредбата липсва текст, който да урежда реда и условията за обучение в курсове за придобиване и повишаване на квалификацията на резервистите.

Съгласно чл. 37, ал. 1 от ППЗОВСРБ Наредбата следва да се прилага и за обучение на резервистите от ЗРВСРБ, които се зачисляват с писмена заповед на съответния командир.

Автор: Нели Андреева (03.02.2023 15:10)

Наредба за условията и реда за разработване и планиране на курсове, кандидатстване и обучение на вое

Коментар1: Допълнение в чл.1, ал.2 - След изрази "професионални (юсержантски) старшински колежи" да се добави изразът "учебни центрове". Мотиви - правно основание чл.144, ал.1 от ЗОВСРБ

Коментар 2: Допълнение в чл.31, ал.1 - в края на текста да се добави изразът "или на командирите на вид въоръжени сили". Мотиви - във връзка с чл.144, ал.1 от ЗОВСРБ и предложението по чл.1, ал.2 от проекта.

Автор: Ивайло Христов (30.01.2023 17:02)

Общ коментар към текстовете от раздел VI

Общ коментар към текстовете от раздел VI (чл.42, 43, 44, 45 и 46): Необходимо е цялостно прецизиране. Структурата по управление на човешките ресурси, притежава пълната информация относно изискванията в длъжностните характеристики по отношение на „основна/задължителна“ и „желателна/препоръчителна“ квалификация, както и кои курсове са изкарани и кои не от съответния военнослужещ/цивилен служител. В тази връзка е логично същата структура да изготви плана и да администрира еднолично процеса на повишаване на квалификацията за съответния военнослужещ за участието му в съответните курсове с цел изпълнение на записаните изисквания в длъжностната му характеристика. Ротациите са предимно в летния период (юли-август). В идеалния случай съответният военнослужещ/цивилен служител е избран в годината преди извършване на ротацията и Структурата по управление на човешките ресурси може да планира и администрира процеса на участието му в съответните курсове за времето на годината на подбирането му и през първата половина на неговата дългосрочна командировка (годината на ротация и следващата календарна година.

Автор: Ивайло Христов (30.01.2023 17:00)

Срокът по чл.46

1. В чл.46 посоченият срок за изготвяне на сведението е нереален и неработещ.

Коментар: Имайки предвид, че ротациите са основно през летния период (юли-август) и в съчетание с изискването на чл.45, ще се окаже безпредметно изготвянето на подобно сведение или същото ще бъде нереално. Изчисленията показват, че ако се изготвя въпросното сведение така както е посочено (примерно в срок до м. март 2023г. за курсовете през 2024г.) всеки военнослужещ/цивилен служител заел длъжността през м. юли 2023 г. не би трябвало да бъде предвиден за участие в съответните курсове, тъй като към 31.12.2024г. ще изтече срока по чл. 45. В допълнение на посоченото следва да се вземе под внимание, че старшите национални представители не разполагат с информацията кои военнослужещи/цивилни служители ще заемат длъжностите при ротацията и кои са курсовете които те вече са изкарвали за съответната длъжност за да могат да

изготвят адекватно сведение. Също така изискването на чл.46 противоречи на т.3 от раздел IV на МЗ ОХ-10/06.01.2021г.

В тази връзка отново следва да се посочи че е целесъобразно цялостното администриране на повишаването на квалификацията на военнослужещите/цивилните служители подбрани да заемат и/или заемачи длъжности извън територията на страната, да се извършва единствено от структурата по управление на човешките ресурси. (коментар и предложение към чл.42).

Предложение: чл.46 да отпадне.

Автор: Ивайло Христов (30.01.2023 16:59)

чл.44 - процедурата е неясна

1. В чл.44 ал.1 и ал.2 не става ясна процедурата за планиране, финансиране и заявяване на участие в "желателен/препоръчителен" курс, за съответния военнослужещ/цивилен служител, съгласно изискванията на длъжностната му характеристика.

Коментар: Тези курсове включват ли се в сведението по чл.46 или се използва само процедурата посочена в чл.44, ал.2? Какво означава „предварително заявено споделено плащане между МО и структурата, в която е команирован военнослужещия/цивилния служител“ и в този смисъл ще се изисква ли подписване на меморандум/споразумение? Кога във времето ще бъде ясно дали финансови средства са налични за да може евентуално да се заяви курса съгласно чл.44, ал.2? В заявката по чл.42, ал.2 каква информация се подава, какви приложения следва да се изготвят и срока не е ли много малък? Също така, чл.44, ал.2 е в противоречие с изискванията на т.7 и т.9 от раздел IV на МЗ ОХ-10/06.01.2021г.

Предложение: Прецизиране на чл.44. с посочване на ясна процедура за заявяване на участие в курс, посочен в длъжностната характеристика като „желателен/препоръчителен“ или на друг невключен в нея, но с полза за структурата, в която военнослужещия/цивилния служител е командирован. Заявката да се изпраща от военнослужещия/цивилния служител, с докладна записка, съгласувана със съответния старши национален представител, така както е посочено в т.9 на ОХ-10/06.01.2021г. Заявяването на финансови средства за участие в „желателен/препоръчителен“ курс да става съгласно действащата разпоредба на т.3 от раздел IV на МЗ ОХ-10/06.01.2021г.

Автор: Ивайло Христов (30.01.2023 16:58)

Необходимо прецизиране на чл.42.

1. Необходимо прецизиране на чл.42. Посочените ал.5 и ал. 6 са излишни.

Коментар: Длъжностните характеристики включват изисквания за съответната квалификация на изпълняващия тази длъжност. В длъжностната характеристика са налични два вида квалификация: „основна/задължителна“ и „желателна/препоръчителна“. И за двата вида квалификация са включени: изисквания към професионалния опит; изисквания към подготовката и изисквания към нивото на чужд език. В тази връзка покриването на всички посочени изисквания за „основна/задължителна“ квалификация са от съществено значение за изпълняването на длъжността. Това от своя страна предполага, че при нейното заемане, военнослужещият/цивилния служител притежава тази квалификация и при провеждането на подбора нациите трябва да се съобразяват с посоченото в длъжностната характеристика, включително и с изискванията към преминалите курсове от съответния кандидат (които представляват изисквания към подготовката). По тази причина ако одобреният кандидат не покрива изискванията за „основни/задължителни“ курсове (изисквания към подготовката) той задължително трябва да бъде планиран от структурата за управление на човешките ресурси, за повишаване на неговата квалификация, с цел изпълнение на изискванията на длъжностната характеристика преди заемането на длъжността и/или в максимално кратки срокове след нейното заемане. Това кореспондира и с изискванията посочени в чл.27, т.1. При спазване на установените процедури за подбор на военнослужещи/цивилни служители за заемане на длъжности извън страната, същите (в идеалния случай) трябва да бъдат определени една година преди фактическото заемане на длъжността. По-практично и целесъобразно е структурата по управление на човешките ресурси, разполагайки с цялата информация, относно изискванията към съответната длъжност, съгласно длъжностната характеристика, на която се планира да бъде назначен съответния военнослужещ/цивилен служител, вече придобитата от него квалификация (участие в курсове) и наличните финансови средства, директно да планира неговото участие в съответните „основни/задължителни“ курсове. Ако бъде възприет този подход подбраният военнослужещ/цивилен служител ще може да бъде адекватно планиран да повиши квалификацията си за заемане на съответната длъжност в годината на подбирането си и през първата половина на неговата дългосрочна командировка (годината на ротация и следващата календарна година). По този начин структурата за управление на човешките ресурси ще има пълен контрол върху повишаването на квалификацията на военнослужещите/цивилните служители определени да заемат и заемат длъжности извън територията на страната, което директно кореспондира с текстовете на чл.42 ал.1, 2, 3 и 4, както и ще се постигне изпълнение на изискванията на чл.45.

Предложение: Да се прецизира текста, при което цялостната администрация по процеса на повишаването на квалификацията на военнослужещите/цивилните служители (в „основни/задължителни курсове) определени да заемат длъжност в задгранични представителства, в международни организации или в други международни инициативи на територията на страната или извън нея, да се извършва от структурата по управление на човешките ресурси. Да отпаднат предложените алинеи 5 и 6 на чл.42.

История

Начало на обществената консултация - 20.01.2023

Приключване на консултацията - 19.02.2023

Справка за получените предложения - 23.02.2023

[Справка за отразяване на предложенията и становищата](#)